

Postępowanie cywilne

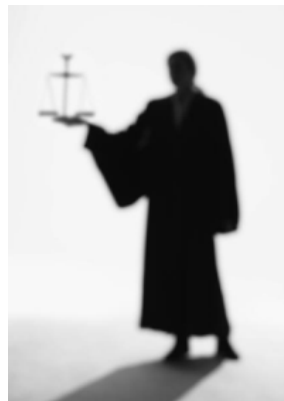
Tomasz A. Winiarczyk

zagadnienia

- pojęcie postępowania cywilnego
- klasyfikacja postępowania cywilnego
- zasady postępowania cywilnego
- przebieg postępowania I instancji
- postępowanie w II instancji
(apelacyjne)
- postępowanie kasacyjne
- postępowanie egzekucyjne

czym jest postępowanie cywilne

- ❖ forma postępowania sądowego, mająca na celu rozpoznanie i rozstrzygnięcie spraw cywilnoprawnych należących do właściwości sądów powszechnych

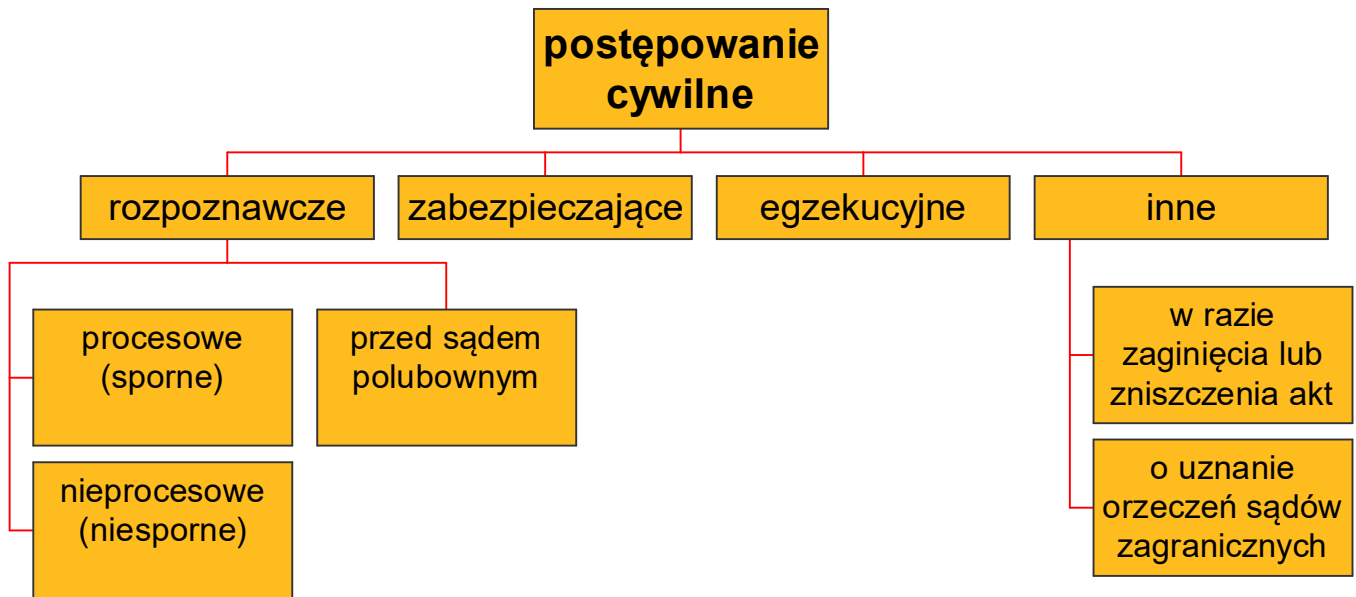

podstawa prawna

- ❖ postępowanie cywilne uregulowane jest przede wszystkim w ustawie **Kodeks postępowania cywilnego**, a także w przepisach szczegółowych, zawartych w innych ustawach i rozporządzeniach.

klasyfikacja

postępowanie cywilne					
rozpoznawcze			zabezpieczające	egzekucyjne	inne
procesowe (sporne)	nieprocesowe (niesporne)	przed sądem polubownym			
<ul style="list-style-type: none"> • zwykle • odrębne <p>w procesie rozpoznaje się sprawy, w których wyraźnie można wyróżnić strony (powoda i pozwanego) o przeciwstawnych interesach i stanowiskach prawnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zwykle • odrębne w kpc • odrębne poza kpc <p>dotyczy spraw, w których chodzi o współdziałanie sądu przy nawiązaniu, zniesieniu lub zmianie aktów prawnych, a także sprawy, w których brak jest strony przeciwnej</p>	<p>postępowanie przed sądem niepaństwowym, powołany zgodną wolą stron do rozstrzygnięcia sporu między nimi</p>	<p>celem jest udzielenie tymczasowej ochrony prawnej stronom lub uczestnikom, jeżeli uprawdopodobnią oni swoje roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia</p>	<p>ma na celu przymuszenie dłużnika do spełnienia ustalonego w tytule egzekucyjnym świadczenia</p>	<p>— w razie zaginięcia lub zniszczenia akt</p> <p>— o uznanie orzeczeń sądów zagranicznych</p>

zasady postępowania cywilnego

❖ prawda obiektywna

- na stronach i uczestnikach postępowania spoczywa obowiązek dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajenia czegokolwiek
- ustalenia sądu co do stanu faktycznego i prawnego powinny być zgodne z rzeczywistością
 - sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę

zasady postępowania cywilnego

❖ dyspozytywność (rozporządzalność)

- dotyczy możliwości rozporządzania przedmiotem postępowania, np.
 - decydowania o jego rozpoczęciu przez wniesienie pozwu (w procesie) czy wniosku (w postępowaniu nieprocesowym)albo
 - zrzeczenia się roszczenia

zasady postępowania cywilnego

❖ kontradiktoryjność

- chodzi o sporność w procesie
- sąd rozstrzyga wyłącznie na podstawie dowodów dostarczonych i przeprowadzonych przez strony

zasady postępowania cywilnego

❖ równouprawnienie stron (uczestników)

- wszyscy mają takie same możliwości działania i zawsze trzeba wysłuchać także i drugiej strony (*audiatur et altera pars*)

zasady postępowania cywilnego

❖ ustność

- żądania i wnioski trzeba przedstawić ustnie przed składem sędziowskim
- silne ograniczenia zasady na rzecz pisemności

zasady postępowania cywilnego

❖ bezpośredniość

- dotyczy formy stykania się przez sąd z materiałem dowodowym
- sąd orzekający powinien co do zasady z żądaniami, twierdzeniami i dowodami w sposób bezpośredni

zasady postępowania cywilnego

❖ jawność

- każdy człowiek ma prawo do publicznego rozpatrzenia jego sprawy, chyba że moralność, bezpieczeństwo państwa, porządek publiczny czy ochrona życia prywatnego tudzież inny ważny interes prywatny przemawiają za przeprowadzeniem postępowania przy drzwiach zamkniętych
- jawność wewnętrzna:
wobec uczestników postępowania
(wyjątkiem pewne czynności na posiedzeniu niejawnym)
- jawność zewnętrzna:
wobec osób postronnych
(niekiedy postępowanie przy drzwiach zamkniętych)

zasady postępowania cywilnego

❖ kierownictwo sędziowskie

- formalne (kwestie czysto proceduralne, w tym tzw. policja sesyjna)
- materialne

zasady postępowania cywilnego

❖ koncentracji (skupienia) materiału postępowania

- zasada ewentualności czyli system prekluzji
 - konieczność przedstawienia wszystkich znanych sobie faktów pod groźbą niemożliwości ich późniejszego przytoczenia (w kpc poza wyjątkami nie znana)
- dyskrecjonalna władza sędziego
 - o czasowych granicach gromadzenia materiału procesowego decyduje sąd
 - sąd może pominąć kolejne środki dowodowe, jeśli sprawa została już wyjaśniona
 - sąd może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je podać w I instancji

zasady postępowania cywilnego

❖ swobodna oceny dowodów

- Art. 233. § 1. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważania zebranego materiału.

zasady postępowania cywilnego

❖ dwuinstancyjność

- wzruszalność rozstrzygnięcia w I instancji przez apelację

❖ kasacja to tylko forma kontroli formalnej poczynąń sądu

- dopuszczalna jest tylko w pewnych sytuacjach: (art. 392¹—393 kpc)
- nie stanowi trzeciej instancji

zasady postępowania cywilnego

❖ formalizm procesowy

- czynności postępowania, ich kolejność, miejsce i sposób przeprowadzenia jest ściśle określony, a niedochowanie tego może skutkować nawet nieważnością postępowania czy przegraną przed sądem

PRZEBIEG POSTĘPOWANIA PROCESOWEGO

Miejscowość, data
Sąd Okręgowy w
Wydział Cywilny

Powódka: imię i nazwisko, zawód, zam. miejscowość, ulica, numer domu/lokalu
Pozwany: imię i nazwisko, zawód, zam. miejscowość, ulica, numer domu/lokalu

POZEW O ROZWÓD

W imieniu własnym wnoszę o:
1. Rozwiązanie przez rozwód bez orzekania o winie związku małżeńskiego powołań z pozwanym roku przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Ze związku urodziła się siostrzyczka obecnie mająca lat.
2. Powierzenie obowiązków rodzicom wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem/maleństwą córką stron, z ustaleniem, iż miejsce zamieszkania dziecka będzie przy matce oraz zapewnienie ojcu prawa do nieograniczonych kontaktów osobistych z synem/córką.
3. Zaspokojenie od pozwanego alimentów na rzecz małoletniego syna/maleństwa córki w wysokości zł miesięcznie, płatnych do ręki powołań do dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w wypadku zwłoki.
4. Zaspokojenie od pozwanego na rzecz powołań kosztów procesu według obowiązujących norm przepisanych.

Uzasadnienie

Strony zawarły związek małżeński w dniu roku przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Z małżeństwa tego pochodzi siostrzyczka stron urodzona w dniu

Doświód:
- Odpis aktu małżeństwa
- Odpis aktu urodzenia dziecka

Podjęcie stron początkowo układało się pomyślnie i harmonijnie. Jednak bardzo wczesnie okazało się, że strony mają zupełnie różne charaktery, odmienny system wartości i inne oczekiwania względem siebie. Ponieważ strony darzyły się uczuciem i zaczęto im na utrzymaniu związku, były gotowe na daleko idące kompromisy. Mimo to, z czasem, różnice charakterów i zachowań były nie do pogodzenia. Strony zaczęły oddalać się od siebie, uczucie sikało i w końcu doszło do tego, że strony zaczęły się traktować jak zupełnie obcy ludzie. Uczucie wygasło, a kryzys związku nastąpił około lat temu, kiedy to strony zaprzęsały kontakty fizyczne oraz zaczęły prowadzić odrębne gospodarstwa domowe. Ogromną troską stron jest dobro dziecka i zrobiła wszystko, aby nie odczuło ono daleko idących skutków rozstania rodziców i aby miało jak najszczęśliwsze i jak najlepsze kontakty zarówno z matką, jak i z ojcem. Dlatego też, obie strony będą nadal sprawnie wykonywać rodzicielską...

Reasumując, trzeba stwierdzić, że pomiędzy małżonkami od ponad lat nie ma więzi psychicznej oraz fizycznej, zaś od lat nie ma pomiędzy nimi związku gospodarczego. Doszło zatem do rozkładu pożycia małżeńskiego, który powoduje zasadność orzeczenia rozwodu.

Z tych też względów wnoszę jak na wstępie.

(imię i nazwisko powołań)

Wzrost dokumentu pobrano z www.dokumenty.pl
Korzystając z dokumentu wymaga odpłatności lub z nich pomocą Administratora/Wytwórcy
I osoba akceptując zawartość w: "Mój zastawca", wszelkie bez podjęcia prywatności.

Darmowe
wzory pism

wniesienie pozwu

- ❖ zależy od woli powoła
- ❖ pozew może zostać cofnięty do rozpoczęcia rozprawy
 - potem oznacza to zrzeczenie się roszczenia

kontrola formalna pozwu

- ❖ dopozwanie (jeśli pozwano osobę niewłaściwą)
- ❖ niewłaściwość powoda
- ❖ niewłaściwość sądu (rzeczowa lub miejscowa)
- ❖ usunięcie braków (art. 130 i nast. kpc)
- ❖ odrzucenie pozwu (art. 199 kpc)

przygotowanie rozprawy

wyznaczenie terminu rozprawy

czynności z art. 208 kpc

- 1) wezwanie stron do stawienia się na rozprawę osobiście lub przez pełnomocnika;
- 2) zażądanie na rozprawę od państwowej jednostki organizacyjnej lub jednostki organizacyjnej samorządu terytorialnego znajdujących się u nich dowodów, jeżeli strona sama dowodów tych otrzymać nie może;
- 3) wezwanie na rozprawę wskazanych przez stronę świadków;
- 4) wezwanie na rozprawę osoby powołane zgodnie przez strony na biegłych;
- 5) zarządzenie przedstawienia dokumentów, przedmiotów oględzin, ksiąg, planów itd.

lis pendens (zawiśnięcie sporu)

- ❑ doręczenie kopii pozwu wraz z załącznikami pozwanemu, który ma prawo odpowiedzieć na pozew
 - ❑ od tego momentu istnieje spór sądowy

ROZPRAWA

- ❖ instytucja polegająca na ustnym przedstawieniu sądowi orzekającemu przez strony ich stanowiska co do istoty sprawy w celu rozpoznania sprawy, to jest orzeczenia o prawach i obowiązkach zainteresowanych

porządek rozprawy – czynności przed postępowaniem dowodowym

- ❖ Wywołanie sprawy
- ❖ Przedstawienie przez strony swoich racji i żądań:
 - najpierw **powód**
 - potem **pozwany**
- ❖ Jeżeli pozwany uzna powództwo, sprawa zostaje uznana za zakończoną
 - w przeciwnym razie sędzia musi przystąpić do ustalenia, które z żądań i twierdzeń są między stronami sporne.
 - możliwość postępowania pojednawczego prowadzącego do ugody między stronami

postępowanie dowodowe

- ❖ Postępowanie dowodowe w postępowaniu cywilnym polega na stwierdzeniu faktów, które mają dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.

*affirmanti
non
neganti
incumbit
probatio*

ciężar dowodu (*onus probandi*)

- obowiązek wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których strony wywodzą skutki prawne, spoczywa na stronach postępowania
 - w sytuacjach szczególnych sąd posiada uprawnienie w zakresie dopuszczenia dowodu niewskazanego przez strony
 - niekiedy prawo przerzuca ciężar dowodu na przeczącego (wiąże się to z istnieniem tzw. domniemań)

zamknięcie postępowania dowodowego

- następuje po wyczerpaniu przez strony środków dowodowych

po postępowaniu dowodowym

- Po zakończeniu postępowania dowodowego sąd udziela głosu stronom.
- Zamknięcie rozprawy.
- Sąd udaje się na naradę.

wyrokowanie

- Po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy.
- Sąd wydaje wyrok po niejawnej naradzie sędziów.

ogłoszenie wyroku

- Ogłoszenie wyroku powinno nastąpić na posiedzeniu, na którym zamknięto rozprawę.
- W sprawie zawilej sąd może odroczyć ogłoszenie wyroku tylko jeden raz na czas do dwóch tygodni.

sporządzenie uzasadnienia

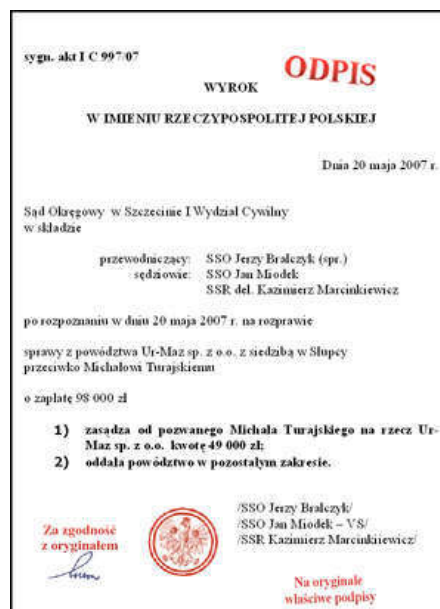
- Uzasadnienie wyroku sporządza się w zasadzie w ciągu dwu tygodni na żądanie strony, zgłoszone w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji wyroku.
 - Żądanie spóźnione sąd odrzuci na posiedzeniu niejawnym.
- Sąd sporządza uzasadnienie wyroku również wówczas, gdy:
 - wyrok został zaskarżony w ustawowym terminie
 - wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

doręczenie

- Wyrok z uzasadnieniem doręcza się tylko tej stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia.

moc wiążąca

- Sąd jest związany wydanym wyrokiem od chwili jego ogłoszenia.

ŚRODKI ODWOŁAWCZE

apelacja

- Od wyroku sądu pierwszej instancji przysługuje apelacja do sądu drugiej instancji.
- Apelację od wyroku sądu:
 - rejonowego rozpoznaje sąd okręgowy
 - okręgowego działającego jako sąd pierwszej instancji rozpoznaje sąd apelacyjny

skład

- Rozpoznanie sprawy następuje w składzie trzech sędziów zawodowych.

termin wniesienia

- Apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem.
 - Jeżeli strona nie zażądała uzasadnienia wyroku w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji, termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia, w którym upłynął termin do żądania uzasadnienia.

granice apelacji

- Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania.

orzekanie

- Sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym.
 - Sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później.

zakaz reformationis in peius

- Sąd nie może uchylić lub zmienić wyroku na niekorzyść strony wnoszącej apelację, chyba że strona przeciwna również wniosła apelację.

oddalenie apelacji

- Sąd drugiej instancji oddala apelację, jeżeli jest ona bezzasadna.

nie wolno mylić oddalenia z odrzuceniem
ODRZUCENIE następuje na skutek błędów formalnych, np. wniesienia apelacji po terminie

rozstrzygnięcie

- ❑ W razie uwzględnienia apelacji sąd drugiej instancji zmienia zaskarżony wyrok i orzeka co do istoty sprawy.
 - ❑ W razie stwierdzenia nieważności postępowania sąd drugiej instancji uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

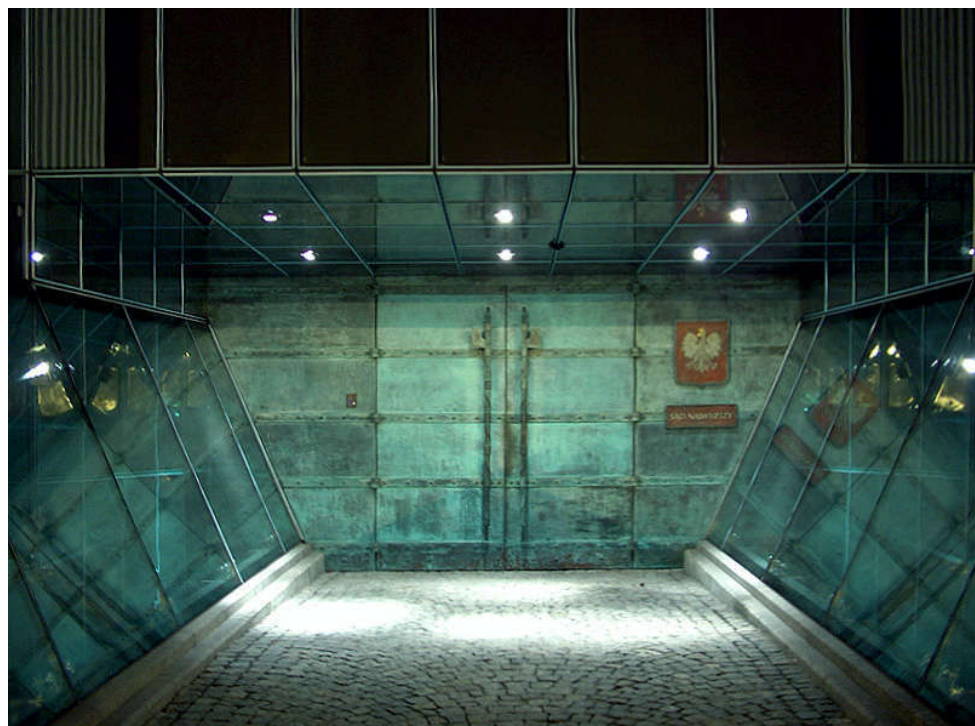
związanie wyrokiem

- ❑ Ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiążą zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

prawomocność

- Orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia.

SKARGA KASACYJNA

wniesienie skargi

- Od wydanego przez sąd drugiej instancji:
 - prawomocnego wyroku lub
 - postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie
- strona, Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka może wnieść skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.
- W pewnych przypadkach kasacja jest niedopuszczalna!

podstawa skargi

Skargę kasacyjną strona może oprzeć na następujących podstawach:

- 1) naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie,
- 2) naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

termin wniesienia

- ❑ Skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej.
 - ❑ Termin do wniesienia skargi kasacyjnej przez Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka wynosi sześć miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, a jeżeli strona zażądała doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem - od chwili doręczenia orzeczenia stronie.

przyjęcie skargi do rozpoznania

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania,
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

skład

- Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w składzie trzech sędziów.
- W pozostałych wypadkach Sąd Najwyższy orzeka w składzie jednego sędziego.

oddalenie

- Sąd Najwyższy oddala skargę kasacyjną, jeżeli nie ma uzasadnionych podstaw albo jeżeli zaskarżone orzeczenie mimo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu.

przekazanie do ponownego rozpatrzenia

- Sąd Najwyższy w razie uwzględnienia skargi kasacyjnej uchyla zaskarżone orzeczenie w całości lub w części i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi, który wydał orzeczenie, lub innemu sądowi równorzędnemu.
- Sąd Najwyższy może uchylić także w całości lub w części orzeczenie sądu pierwszej instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania sądowi temu samemu lub równorzędnemu.

wykładnia SN

- Sąd, któremu sprawa została przekazana, związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy.
- Nie można oprzeć skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy.

POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE

KOGNICJA

- Sprawy egzekucyjne należą do właściwości sądów rejonowych i działających przy tych sądach komorników.
- W praktyce większość czynności wykonuje komornik, z wyjątkiem oczywiście tych, które zostały zastrzeżone dla sądu, stanowiącego jednocześnie organ nadzorujący czynności komornika.

dopuszczalność egzekucji

- istnienie ważnego tytułu egzekucyjnego,
- nadanie mu klauzuli wykonalności,
- wystąpienie przez **wierzyciela** przeciwko **dłużnikowi** do właściwego organu egzekucyjnego z wnioskiem o wszczęcie egzekucji lub wszczęcie egzekucji z urzędu, na żądanie sądu I instancji, który sprawę rozpoznawał, skierowane do właściwego sądu lub komornika

Egzekucja świadczeń niepieniężnych

- Zależy od rodzaju roszczenia wierzyciela i obowiązku świadczenia dłużnika
- Może być skierowana na:
 - wydanie ruchomości,
 - wydanie nieruchomości, statku lub opróżnienie pomieszczenia, czyli eksmisję,
 - wykonanie czynności,
 - zaniechanie pewnej czynności lub nieprzeszkadzanie wierzycielowi.

obrona przeciwegzekucyjna

- powództwo opozycyjne** – czyli o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego lub jego ograniczenie (jest to środek obrony merytorycznej dłużnika, kiedy np. tytułem egzekucyjnym było prawomocne orzeczenie sądowe, uchylone w drodze wznowienia postępowania)

obrona przeciwegzekucyjna

- powództwo ekscydencyjne** – osoba trzecia żąda zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeśli zostały naruszone jej prawa